

Tri godine nakon što je Kina blokirala uvoz smeća iz razvijenih zemalja, Rumunija postaje novo odlagalište ilegalno uvezenog smeća iz uglavnom evropskih zemalja.

Rumunski ministar životne sredine Tanczos Barna rekao je nedavno za jednu lokalnu televizijsku emisiju da je krijumčarenje otpada u Rumuniju “široko rasprostranjena pojava, pojava zasnovana na pravilu koje dozvoljava prolaz sirovina iz jedne zemlje članice EU u drugu”.

“Ono što se teoretski unosi sa ovim kontejnerima je sirovina za reciklažu”, rekla je Barna. “Kažem” teoretski “jer vrlo često u tim kontejnerima postoji nešto drugo osim onoga što je deklarirano”.

U zemljama poput Nemačke, Belgije i Grčke odlaganje opasnog otpada može koštati i do 1.000 evra po toni. Kompanije umesto toga pokušavaju da smanje svoje troškove isporukom smeća u Rumuniju, gde profitabilne operacije na crnom tržištu naplaćuju oko 250 evra po toni za prijem otpada. Umesto da se odlaže prema propisima, smeće se jednostavno baca na deponije ili spaljuje.

Octavian Berceanu, šef rumunske agencije za zaštitu životne sredine, kaže da je samo u Rumuniju 2021. godine prošvercovano oko 3.700 tona otpada.

To je uključivalo:

7. maj: U nemačkoj luci Konstanca otkriveno 10 kontejnera iz Nemačke napunjenih mešanim otpadom, uključujući papir i plastiku.

31. maj: 10 tona staklenog otpada utovareno u Grčku i namenjeno kompaniji koja se nalazi u okrugu Calarasi.

10. jun: 20 tona plastike iz Grčke za kompaniju u Giurgiu otkriveno na granici.

11. jun: Preko 16 tona otpada koje je otkrila granična policija Bihora, uglavnom od odeće i obuće. Vozač kamiona nije predstavio papire kojima se odobrava uvoz.

3. avgust: Obalska straža Konstante identifikovala je jednu baržu u sastavu od šest ljudi, koja je navodno nosila žito iz Srbije i krenula prema luci Černavoda. Na brodu je otkriveno više od 1.000 tona otpada.

Luka Konstanta uhvatila je ilegalni uvoz otpada koji dolazi iz Japana, Kine i Saudijske Arabije. Berceanu kaže da se priliv dramatično povećao u poslednjih nekoliko godina, jer zemlje traže mesta za odlaganje otpada sada kada Kina i nekoliko drugih azijskih zemalja odbijaju prihvatiti više.

Ali uočavanje ilegalnog smeća na granici komplikuje se legalnim uvozom materijala, poput otpadne plastike, koje rumunske fabrike za reciklažu kupuju iz inostranstva kako bi svoje operacije radile punim kapacitetom. Rumunija je 2019. reciklirala samo 12 odsto svog otpada – što je jedna od najnižih stopa u Evropi.

Ministarka životne sredine Barna kaže da je „otpad koji u Rumuniju stiže iz drugih evropskih zemalja u zvaničnim dokumentima naveden kao sirovina za reciklažu, ali kompanija koja uvozi otpad obrađuje samo 10 odsto, dok ostatak odlazi na deponiju“.

Krijumčari izbegavaju carinske službenike sa ostalim otpadom opisujući ih kao polovne proizvode koji će se prodavati Rumunima.

“Želimo da ojačamo naše zakonodavstvo kako bismo mogli da izričemo zatvorske kazne”, kaže Berceanu i dodaje: “Sa moje tačke gledišta, to je pitanje nacionalne bezbednosti”.

Izvor: rferl.com